

Schoolplein kijkkader huidige situatie

Bewegen op het schoolplein

Met behulp van dit kijkkader breng je de huidige situatie van het beweeggedrag van kinderen op het schoolplein in kaart. De resultaten van het kijkkader kunnen besproken worden binnen de school, bijvoorbeeld met leerkrachten, directie en andere betrokkenen. De onderdelen van het kijkkader zijn gekoppeld aan de [tipsheet](#). Hierin staan tien tips beschreven die bijdragen aan voldoende, veelzijdig en intensief bewegen van kinderen op het schoolplein. Dit zorgt voor een betere concentratie, meer rust in de klas en voorkomt dat leerkrachten veel tijd kwijt zijn aan het oplossen van conflicten.

Dit kijkkader is opgesteld vanuit het schoolpleinprogramma 'PLAYgrounds'¹ en de serie artikelen 'het plein wacht'^{2,3}.

Werkwijze kijkkader

Doel

Inzicht krijgen in het beweeggedrag van kinderen tijdens de pauze op het schoolplein

Deelnemers

Voer deze werkvorm uit met de (schoolplein) werkgroep en presenteer de resultaten daarna in het gehele schoolteam.

- ➔ **Stap 1:** Iedereen print het kijkkader uit en doet een individuele observatie op hetzelfde moment. Bij voorkeur tijdens een pauze als er een grote groep kinderen aanwezig is op het schoolplein. Formuleer zelfstandig conclusies en vul deze in op het kijkkader.
- ➔ **Stap 2:** Deel en wissel uit binnen de werkgroep. Wat valt op?
- ➔ **Stap 3:** Presenteer en bespreek de resultaten met het gehele schoolteam. Zijn de resultaten herkenbaar?
- ➔ **Stap 4:** Vanuit de resultaten wordt een plan gemaakt. Waar gaan jullie mee aan de slag? Gebruik deze [tipsheet](#) als inspiratie.

Welke elementen zijn aanwezig op het schoolplein?

niet
aanwezig

overmatig
aanwezig

1. Groen _____

2. Schaduw _____

3. Rustplekken _____

4. Speeltoestellen _____

5. Zonering _____

(spel afbakening bijv. d.m.v.
lijnen, kleuren of pionnen)

6. Maak een tekening van het schoolplein en geef aan welke elementen aanwezig zijn die aanleiding geven tot bewegen (bijv. voetbalveldje, speeltoestel, tafeltennistafel).

Conclusie

Wat is op basis van de inrichting van het schoolplein jouw inschatting van:

Onvoldoende

Goed

a. Beweegruimte per leerling _____

b. Variatie in inrichting _____

Tip 1

Tip 2

Toelichting:

2 Structuur beweegactiviteiten, spelmateriaal & begeleiding

Observatie topic	Observatie
Welke gestructureerde activiteiten worden gespeeld? <i>Voorbeelden van gestructureerde activiteiten zijn voetballen, kingen en touwtje springen.</i>	
Wat voor vrij spel zie je op het plein? <i>Voorbeelden van vrij spel zijn rennen, spelen met zand of water en klauteren op een toestel.</i>	
Hoeveel kinderen spelen er niet? <i>Zij kijken bijvoorbeeld naar een spel zonder mee te (kunnen) doen, zitten op een bankje, staan bij de leerkracht of bij de deur.</i>	
Welke spellen/zones op het schoolplein zijn erg populair?	
Welk type (leeftijd, interesses, karakter) kinderen spelen er op de populaire plekken?	
Welk type (leeftijd, interesses, karakter) kinderen spelen er op de minder populaire plekken?	
Vindt er begeleiding plaats gedurende de spelactiviteiten?	<p>Pleinwacht Weinig tot geen spelbegeleiding Incidentele spelbegeleiding Structurele spelbegeleiding</p>

Conclusie

Wat is op basis van jouw observatie van het spelgedrag van kinderen jouw inschatting van:

Onvoldoende

Goed

a. Het aantal activiteiten _____

b. De variatie van activiteiten _____

c. De aanwezigheid van los spelmateriaal _____

d. De verdeling van kinderen over populaire activiteiten/zones _____

e. De aansluiting van spelbegeleiding bij de activiteiten/behoefte van kinderen _____

Tip 4

Tip 3

Tip 6

3 Bewegdifferentiatie

Maak een inschatting van hoeveel kinderen daadwerkelijk actief zijn.

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Observatie topic	Observatie			
Is er een verschil tussen jongens en meisjes?	Ja, jongens meer actief	Ja, meisjes meer actief	Nee	
Is er een verschil tussen groepen?	Ja, kinderen uit jongere groepen meer actief	Ja, kinderen uit oudere groepen meer actief	Nee	
Wat is de schatting van de mate van intensiteit van bewegen voor: → Gestructureerde spellen	Laag intensief (geen verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Matig intensief (verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Zwaar intensief (zweeten en buiten adem)	Wisselt
→ Vrij spel	Laag intensief (geen verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Matig intensief (verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Zwaar intensief (zweeten en buiten adem)	Wisselt
→ Overig:	Laag intensief (geen verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Matig intensief (verhoogde hartslag of versnelde ademhaling)	Zwaar intensief (zweeten en buiten adem)	Wisselt
Slagen alle kinderen erin om het spel wat zij spelen succesvol te spelen? <i>Het spel lukt als alle kinderen (aantal passend bij het spel) actief meedoen en er mogelijkheid is om langdurig actief mee te doen of snel terug te keren in het spel (minimale wachttijd).</i>				
Wie lukt het wel/niet? <i>Mogelijke opdracht: volg een actief kind en volg een minder actief kind. Wat doen een kind daadwerkelijk? Lukt het spel? Kan het kind meedoen?</i>				

Observatie topic	Observatie
Spelen kinderen met plezier of is er regelmatig sprake van gedoe/zijn er conflicten?	
Is er een mogelijkheid om langdurig actief in het spel mee te doen of om snel terug te keren als je eruit/af bent?	
Is er sprake van wachttijd?	

Conclusie

Wat is op basis van jouw observatie van de verschillen tussen kinderen jouw inschatting van:

Tip 6

Tip 7

Tip 8

Onvoldoende

Goed

- De mogelijkheden voor jongens, meisjes, jongere en oudere kinderen om actief te zijn _____
- Hoe intensief de spellen/zones zijn _____
- In hoeverre activiteiten zo zijn ingericht dat alle kinderen kunnen deelnemen? _____
- Welke kinderen lukt het niet om actief te zijn, geef een inschatting waarom dat zou kunnen zijn _____

Toelichting:

Eindconclusie

Beschrijf jouw eindconclusie met betrekking tot:

- ➔ De ruimte op het plein
- ➔ De inrichting en structurering van het plein
- ➔ De (variatie in) activiteiten die worden gedaan
- ➔ Het spelgedrag van kinderen
- ➔ De spelbegeleiding die er is
- ➔ Verschillen tussen kinderen

Leg jouw conclusies naast die van een collega en bespreek de conclusies vervolgens in de gehele werkgroep.

Referenties

- Janssen, M., & Mauw, S. (2019). De PLAYgrounds interventie: Vanuit kijkkader naar plan van aanpak [interne documentatie]. Erkende interventie: <https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/interventies/interventie/playgrounds-6-12-jaar>
- Van Gelder, W., Goedhart, B., & Janssen, M. (2015a). Het schoolplein wacht... (1). *LO Magazine*, 103(5), 26-29.
- Van Gelder, W., Goedhart, B., & Janssen, M. (2015b). Het schoolplein wacht... (2). *LO Magazine*, 103(6), 23-25.

Op zoek naar meer informatie en inspiratie?

Hier vind je meer informatie, tips en handvatten om aan de slag te gaan met beweegstimulering op het schoolplein.

[Lees hier meer](#)